

Національний університет
водного господарства
та природокористування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-01-29

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

«___» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА
ПРОЦЕСУ

ACTUAL PROBLEMS OF ADMINISTRATIVE RIGHT AND
PROCESS

спеціальність 081 «Право»

Specialt 081 «Law»

(шифр і назва спеціальності)

(code and name of the specialty)

Рівне 2018

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 081 «Право». Рівне: НУВГП, 2018. 25 с.

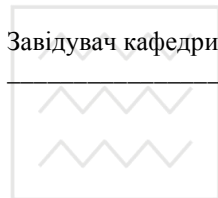
Розробник: Штогун С.Г. к.ю.н., професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Протокол № 02 від «09» жовтня 2018 року

Завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін

В.І. Кафарський

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 081 «Право»

Протокол № 02 від «19» жовтня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії

проф. В.І. Цимбалюк

«_____» _____ 2018 р.

С.Г. Штогун, 2018
© НУВГП, 2018

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «*Актуальні проблеми адміністративного права та процесу*» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є необхідною складовою адміністративно-правових та судово-процесуальних дисциплін. Він дає можливість поглибити вже існуючі уявлення та знання в галузі судового захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб з боку органів державної влади в сфері публічно-правових відносин, розглянути особливості адміністративного судочинства та законодавство, що регулює діяльність адміністративних судів та порядок здійснення адміністративного судочинства, набутти практичних навичок застосування отриманих теоретичних знань, зокрема визнання підсудності адміністративних справ та їх розгляду в адміністративному суді, вирішення спірних правових ситуацій, складання процесуальних документів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Конституційне право України», «Адміністративне право України», «Судові та правоохоронні органи» «Адміністративно-процесуальне право», «Порівняльне правознавство», «Цивільний процес», «Господарський процес».

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Створення адміністративних судів – це величезний позитивний крок у розвитку української держави та суспільства. Звичайно, основним завданням адміністративних судів є захист і поновлення прав особи від порушень з боку влади. Але цим їхня роль не обмежується. Завдяки діяльності адміністративних судів принципи верховенства права та законності мають поширитися на діяльність всієї публічної адміністрації.

Реалізації означених завдань сприяють лекції викладача, робота на семінарських заняттях, індивідуальна робота з викладачем,

самостійне вивчення наукових праць. Методика вивчення цієї дисципліни передбачає вироблення у студентів вміння аналітично мислити, зіставляти фактичний та теоретичний матеріал, робити ґрунтовні самостійні висновки, прогнози та рекомендації.

Робоча програма «*Актуальні проблеми адміністративного права та процесу*» вміщує шість змістових модулів.

Ключові слова: адміністративне судочинство та законодавство, адміністративні справи, процесуальні документи, спірні правові ситуації, принципи верховенства права та законності, адміністративні суди.

Abstract

The creation of administrative courts is a huge positive step in the development of the Ukrainian state and society. Of course, the main task of administrative courts is to protect and renew the rights of individuals from violations by the authorities. But this is not their role. Due to the activity of administrative courts, the principles of the rule of law and legality should extend to the activities of the entire public administration.

Realization of the specified tasks contributes lectures of the teacher, work on seminars and individual work with the teacher, independent study of scientific works. The methodology for studying this discipline involves developing students' ability to think analytically, compare factual and theoretical material and make solid individual conclusions, predictions and recommendations.

The work program "*Actual problems of administrative law and process*" contains six content modules.

Key words: administrative justice and legislation, administrative cases, procedural documents, controversial legal situations, principles of rule of law and legality, administrative courts.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 08 «Право» Спеціальність 081 «Право»	Нормативна	
Модулів – 2	Рівень вищої освіти: <i>магістр</i>	Рік підготовки: 1-й	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 2		Семестр – 1-й	Семестр – 1-й
Загальна кількість годин – 180		Лекції – 32 год.	Лекції – 2 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2		Практичні – 30 год.	Практичні – 16 год.
		Самостійна робота – 118 год.	Самостійна робота – 162 год.
		Вид контролю – екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

Для денної форми навчання 33% до 67%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – вивчення чинного судового адміністративно-процесуального законодавства України, поняття та принципів судового адміністративного процесу, дискусійних проблемних питань теорії та практики адміністративного судочинства, його правової природи, організації адміністративних судів, що сприятиме оптимізації правотворчого та правозастосовчого процесів у зазначеній сфері.

Завдання:

- вивчення основних теоретичних та практичних передумов запровадження адміністративної юстиції в Україні;
- ознайомлення з положеннями чинного законодавства України, а також матеріалами навчальної, монографічної, публіцистичної літератури щодо функціонування адміністративної юстиції в Україні;
- ознайомлення із судовою практикою;
- формування самостійного мислення, поглиблення навичок аналізу основ адміністративного судочинства, проблем розвитку адміністративної юстиції в Україні, порівняння та співставлення їх з проблемами адміністративної юстиції зарубіжних країн;
- формування навичок розробки методів вирішення проблем запровадження адміністративної юстиції в Україні

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** :

- сучасний стан й основні тенденції розвитку адміністративного судочинства в Україні;
- актуальні проблемні питання виникнення адміністративних судів в Україні;
- сутність основних проблем адміністративного процесу в Україні;
- принципи здійснення адміністративного судочинства;
- актуальні проблеми законодавчого забезпечення реформи адміністративного судочинства в Україні;
- адміністративно-правовий статус адміністративних судів при захисті порушених прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб з боку органів державної влади;

■ правове забезпечення діяльності адміністративних судів в Україні.

вміти :

- аналізувати основні тенденції розвитку адміністративного судочинства в Україні;
- аналізувати чинне адміністративно-процесуальне законодавство України;
- роз'яснювати особам, які беруть участь у справі, їхні права та обов'язки, а також складати постанови та ухвали;
- підготувати справи до апеляційного розгляду;
- складати ухвали та постанови суду касаційної інстанції
- складати виконавчий лист.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I

Змістовий модуль 1

Тема № 1. Актуальні проблемні питання становлення адміністративного судочинства в Україні.

Поняття адміністративного судочинства. Поняття адміністративної юстиції. Принципи адміністративного судочинства. Принцип верховенства права. Принцип законності. Принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом. Принцип змагальності сторін, диспозитивності та офіційного з'ясування всіх обставин у справі. Принцип гласності і відкритості адміністративного процесу. Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішень адміністративного суду. Стадії адміністративного судочинства. Історичний аспект виникнення та розвитку адміністративного суду України. Актуальні проблемні питання виникнення адміністративних судів. Система адміністративних судів. Вищий адміністративний суд України його структура та повноваження . Апеляційний адміністративний суд України його структура та повноваження. Місцевий адміністративний суд та його повноваження.

Тема № 2. Актуальні проблеми розмежування адміністративної юрисдикції. Учасники адміністративного процесу

Актуальні проблемні питання розмежування юрисдикції адміністративних судів. Повноваження адміністративних судів. Публічно правовий спір та його різновид. Адміністративний договір. Підсудність адміністративних справ. Критерії підсудності адміністративних справ. Поняття, види та процесуальні права та обов'язки учасників адміністративного судочинства. Сторони а адміністративному судочинстві. Треті особи в адміністративному судочинстві. Представники сторін та третіх осіб в адміністративному судочинстві. Інші учасники адміністративного судочинства.

Тема № 3. Актуальні проблемні питання доказування в адміністративному судочинстві. Судові витрати та строки в адміністративному судочинстві.

Поняття і предмет доказування в адміністративному судочинстві. Поняття та види доказів. Належність та допустимість доказів. Судовий збір. Сплата і повернення судового збору. Судові витрати та їх види. Зменшення розміру судових витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення судових витрат. Поняття та види строків в адміністративному судочинстві. Строки як юридичні факти, що викликають виникнення, зміну або припинення правовідносин. Види строків. Обчислення та перебіг строків. Строк при реалізації права на звернення до адміністративного суду. Процесуальні строки.

Тема № 4. Актуальні проблеми провадження в адміністративному суді першої інстанції

Відкриття провадження в адміністративній справі. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Підготовче провадження. Відмова від адміністративного позову та визнання адміністративного позову під час підготовчого провадження. Судовий розгляд справи. Розгляд адміністративної справи у судовому засіданні. Судові рішення та їх види. Повноваження суду при вирішенні справи. Актуальні проблемні питання провадження окремих категорій адміністративних справ.

Тема № 5. Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень

Апеляційне провадження. Суд апеляційної інстанції. Право на апеляційне оскарження. Порядок і строки апеляційного оскарження. Касаційне провадження. Суд касаційної інстанції. Право на касаційне оскарження. Порядок і строки касаційного оскарження. Прийняття касаційної скарги судом касаційної інстанції.

Тема № 6. Актуальні проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах.

Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Звернення судових рішень в адміністративних справах до примусового виконання. Оформлення виконавчого листа, виправлення помилки в ньому та визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню. Поновлення сторін у процесі виконання. Примирення сторін у процесі виконання.

Тема 7. Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень в касаційній інстанції

Касаційні інстанції. Касаційний суд в складі Верховного суду. Велика палата Верховного суду. Вимоги, підстави перегляду справи в касаційній інстанції. Категорія адміністративних справ, що підлягають перегляду в касаційній інстанції.

Тема 8. Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами

Провадження за нововиявленими обставинами. Підстави для провадження за нововиявленими обставинами. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.

МОДУЛЬ II

Змістовий модуль 2

Тема 9. Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень за виключними обставинами

Провадження за винятковими обставинами. Суд, який переглядає судові рішення за винятковими обставинами. Право на оскарження судових рішень за винятковими обставинами. Строк оскарження за винятковими обставинами.

Тема 10. Проблемні питання при винесенні та виконанні судових рішень

Поняття судових рішень в судовому процесі. Порядок винесення судового рішення адміністративним судом. Виконання судових рішень в адміністративних справах. Набання судовим рішенням законної сили. Ознайомлення із судовим рішенням в адміністративному процесі. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Заходи процесуального примусу, що застосовуються в адміністративно-судовому процесі.

Тема 11. Проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах

Судові рішення, які виконуються негайно. Обов'язковість судових рішень в адміністративних справах. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Звернення судових рішень до виконання.

Тема 12. Актуальні проблеми забезпечення доказів та позовів у адміністративному судочинстві

Подання доказів. Витребування доказів. Судові доручення щодо збирання доказів. Виконання судових доручень щодо збирання доказів. Оцінка доказів. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

Тема 13. Актуальні проблеми розгляду адміністративних справ при оскарженні нормативно-правових актів

Право на оскарження нормативно-правового акту. Коло осіб. Публікація оголошення про оскарження нормативно-правового акту. Наслідки визнання нормативно-правового акту протиправним та не

чинним. Оскарження актів Верховної Ради України, Президента України, Вищої Ради Правосуддя, ВККС і Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів.

Тема 14. Особливості та актуальні проблеми розгляду адміністративних справ по оскарженню правових актів індивідуальної дії

Визначення підсудності по розгляду скарг на правові акти індивідуальної дії. Коло осіб що мають право на оскарження правових актів індивідуальної дії. Зустрічний позов при розгляді справ по скаргах на правові акти індивідуальної дії.

Тема 15. Особливості і правові проблеми розгляду адміністративних справ, пов'язані з виборчим процесом та проведення Всеукраїнського референдуму

Визначення підсудності адміністративних справ, пов'язаних з виборчим процесом. Особливості оскарження результатів виборів Президента, народних депутатів та Всеукраїнського референдуму. Виключна підсудність виборчих справ у Київському апеляційному адміністративному суді.

Тема 16. Актуальні проблеми визначення підсудності і розгляду справ, які підсудні Верховному Суду як суду першої інстанції

Оскарження рішень дій бездіяльності Президента України. Оскарження рішень дій бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Розгляд адміністративних справ по оскарженню рішень дій бездіяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин			
	Денна форма		Заочна форма	
	ус	го	ус	у тому числі

		лекції	семінари	сам. р.		лекції	семінари	сам. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль I								
Тема 1. Актуальні проблемні питання становлення адміністративного судочинства в Україні.	11	2	2	7	12	1	1	10
Тема 2. Актуальні проблеми розмежування адміністративної юрисдикції. Учасники адміністративного процесу.	11	2	2	7	13	1	1	11
Тема 3. Актуальні проблемні питання доказування в адміністративному судочинстві. Судові витрати та строки в адміністративному судочинстві.	11	2	2	7	11		1	10
Тема 4. Актуальні проблеми провадження в адміністративному суді першої інстанції.	11	2	2	7	11		1	10
Тема 5. Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень.	11	2	2	7	11		1	10
Тема 6. Актуальні проблемні питання перегляду судових	11	2	2	7	11		1	10

рішень в апеляційній інстанції								
<i>Тема 7.</i> Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень в касаційній інстанції	11	2	2	7	11		1	10
<i>Тема 8.</i> Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами	10	2	1	7	11		1	10
Разом за змістовий модуль I	87	16	15	56	91	2	8	81
МОДУЛЬ 2								
Змістовий модуль II								
<i>Тема 9</i> Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень за виключними обставинами	11	2	1	8	12		1	11
<i>Тема 10</i> Актуальні проблемні питання при винесенні судових рішень	11	2	2	7	11		1	10
<i>Тема 11.</i> Актуальні проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах.	11	2	2	7	11		1	10
<i>Тема 12.</i> Актуальні проблеми забезпечення доказів та позовів у адміністративному судочинстві	12	2	2	8	11		1	10
<i>Тема 13.</i> Актуальні проблеми розгляду	12	2	2	8	11		1	10

адміністративних справ при оскарженні нормативно-правових актів								
<i>Тема 14.</i> Особливості та актуальні проблеми розгляду адміністративних справ по оскарженню правових актів індивідуальної дії	12	2	2	8	11		1	10
<i>Тема 15.</i> Особливості і правові проблеми розгляду адміністративних справ, пов'язані з виборчим процесом та проведення Всеукраїнського референдуму	12	2	2	8	11		1	10
<i>Тема 16.</i> Актуальні проблеми визначення підсудності і розгляду справ, які підсудні Верховному Суду як суду першої інстанції	12	2	2	8	11		1	10
Разом за змістовий модуль II	93	16	15	62	89		8	81
Всього годин	180	32	30	118	180	2	16	162

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Актуальні проблемні питання становлення адміністративного судочинства в Україні.	2	1
2	Актуальні проблеми розмежування адміністративної юрисдикції. Учасники адміністративного процесу.	2	1
3	Актуальні проблемні питання доказування в адміністративному судочинстві. Судові витрати та строки в адміністративному	2	1

	судочинства.		
4	Актуальні проблеми провадження в адміністративному суді першої інстанції.	2	1
5	Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень.	2	1
6	Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень в апеляційній інстанції	2	1
7	Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень в касаційній інстанції	2	1
8	Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень за ново виявленими обставинами	2	1
9	Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень за виключними обставинами	2	1
10	Актуальні проблемні питання при винесенні судових рішень	2	1
11	Актуальні проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах.	2	1
12	Актуальні проблеми забезпечення доказів та позовів у адміністративному судочинстві	2	1
13	Актуальні проблеми розгляду адміністративних справ при оскарженні нормативно-правових актів	2	1
14	Особливості та актуальні проблеми розгляду адміністративних справ по оскарженню правових актів індивідуальної дії	2	1
15	Особливості і правові проблеми розгляду адміністративних справ, пов'язані з виборчим процесом та проведення Всеукраїнського референдуму	2	2
Разом		30	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Адміністративна юрисдикція та проблемні	5	6

	питання розмежування її. Учасники адміністративного процесу.		
2	Актуальні проблемні питання доказування в адміністративному судочинстві.	4	7
3	Судові витрати та строки в адміністративному судочинстві	5	7
4	Актуальні проблеми провадження в адміністративному суді першої інстанції.	6	8
5	Актуальні проблемні питання перегляду судових рішень.	5	6
6	Актуальні проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах.	4	6
7	Теоретичні та практичні проблеми розмежування юрисдикції адміністративних та господарських справ	5	7
8	Актуальні питання визначення компетенції адміністративних судів на сучасному етапі	5	6
9	Формування системи спеціалізованих адміністративних судів: проблеми та перспективи	4	8
10	Практика використання в адміністративному судочинстві матеріалів судових експертиз	5	6
11	Принципи і сучасні проблеми доказування в адміністративному судочинстві	5	6
12	Колізії правового регулювання судового оскарження порушень норм Закону України «Про вибори народних депутатів України»	5	8
13	Адміністративне судочинство як форма відправлення правосуддя	4	7
14	Конституція України як джерело адміністративного судочинства	6	8
15	Кодекс адміністративного судочинства, його структура, зміст та особливості	4	6
16	Офіційне з'ясування обставин у справі як принцип адміністративного судочинства	5	6
17	Юрисдикція адміністративного суду	5	8
18	Підсудність справ адміністративної судочинстві	5	6
19	Суб'єкти адміністративного судочинства	5	6
20	Засоби забезпечення адміністративного	4	6

	позову, порядок їх застосування		
21	Особливості провадження в окремих категоріях справ	5	8
22	Процесуальний порядок розгляду справи судом апеляційної інстанції	6	7
23	Касаційне провадження	5	6
24	Провадження за ново виявленими обставинами	6	7
Разом		118	162

7. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з правознавства з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу: *робота в малих групах; ділові та рольові ігри; тестові завдання; виконання індивідуальних науково-правових досліджень; ситуативне моделювання; навчальні дискусії; опрацювання дискусійних питань; практичні справи.*

8. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів – майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається письмовому контролю. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;

- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1								Змістовий модуль № 2									
30								30									
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	T.13	T.14	T.15	T.16	40	100
4	4	3	4	4	4	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	

35–59	не задовільно
0–34	

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» включає:

1. 07-01-23 Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного судочинства» для студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання / С.Г. Штогун, О.М. Іщенко. Рівне : НУВГП, 2016. 30с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4314/>
2. Конспект лекцій на паперових носіях.
3. Конспект лекцій на електронних носіях.
4. Нормативні документи Міністерства освіти і науки.
5. Роздавальний матеріал до практичних занять.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Адміністративне судочинство: Підручник. Вид.2,перероб. І допов./ За аг.ред. Т.О. Коломоєць. К.: Істина, 2011. 304 с.
2. Административная юстиция в новых европейских демократиях: Практ. исслед. в сфере адм. права й процесса в Болгарин, Зстониин, Векгрии, Польше й Украине: пер. с англ. / Ред.: Д.Дж. Галлиган й др. К.: АртЗк; Будапешт: ОСИ/КОЛПИ, 1999.
3. Административное право зарубежных стран. Учебник / Под ред. А.Н. Козырина й М.А. Штатиной. М.: Спарк, 2003.
4. Адміністративна процедура та контроль за діяльністю адміністративних органів в Угорщині, Польщі, Болгарії, Естонії та Албанії. К.: Вид-во УАДУ, 1999.
5. Адміністративна реформа для людини (науково-практичний нарис). За загальною редакцією І. Коліушка. К.: Факт, 2001.
6. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / Автори-упорядники І. Коліушко, Р. Куйбіда. К.: Факт, 2003.
7. Андреева К, Народжений у муках: Про проблеми, пов'язані зі

створенням адміністративних судів. *Юридичний журнал*. 2002. №5.

8. Афанасьєв К.К. Адміністративні договори: реалії та перспективи: Монографія. Луганськ: РВВ ЛАВС, 2004.

9. Банчук О., Куйбіда Р. Вимоги статті 6 Конвенції про захист прав та основних свобод до процедури здійснення судочинства. К.: Леста. 2005. 116с.

10. Бахрах Д.Н., Боннер А.Т. Административная юстиция: развитие и проблемы совершенствования. Советское государство и право. 1975. № 8.

11. Бойцова В.В., Бойцов В.Я. Административная юстиция: к продолжению дискуссии о содержании и значениях. *Государство и право*. 1994. № 5.

12. Бородин И. Про сутність адміністративної юстиції. *Право України*. 2000. № 2

13. Бринцев В.Д. Адміністративне судочинство / нормативна база, судові прецеденти, коментарі, зразки процесуальних документів. Х.: Ксилон, 2002.

14. Галлиган Д., Полянский В., Старилов Ю. Административное право: история развития и основные современные концепции. М.: Юрист, 2002. С. 334.

15. Демин АЛ. Судьи административной юстиции: сравнительный анализ зарубежного опыта. *Вестник Моск. ун-та*. Сер. 11, Право. 1994. №1.

16. Димитров Ю. Адміністративна юстиція - атрибут демократичної правової держави. *Право України*. 1996. № 4.

17. Зеленцов А.Б. Контроль за деятельностью исполнительной власти в зарубежных странах: Учеб. пособие. М.: Издательство Российского университета дружбы народов, 2002.

18. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС: Порівняльний аналіз. К.: Основи, 1996.

19. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: У 2-х т. / За ред. Р.О. Куйбіди. 2007. Том 1. 552 с., Том 2. 728с.

20. Коліушко І., Куйбіда Р. Становлення адміністративного судочинства: деякі проблеми перехідного періоду. *Адвокат*. 2005. № 9.

21. Коліушко І.Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної

реформи в Україні: Моногр. - К.: Факт, 2002.

22. Кузьменко О. Адміністративний процес: сутність і структура. *Право України*. 2003. № 2.

23. Кузьменко О.В., Гужій Т.О. Адміністративно-процесуальне право України: Підручник. К.: Атіка, 2007.

24. Куйбіда Р. Визначення меж адміністративної юрисдикції. *Юридичний вісник України*. 2005. № 51. 24-30 грудня.

25. Куйбіда Р.О. Реформування правосуддя в Україні: Монографія. К.: Атіка, 2004.

26. Лавриненко И. Не обессудьте. Проект Административного процессуального кодекса уже в парламенте. *Бизнес*. 2002. № 10 (477).

27. Михеева Е. Административные суды: гражданин против государства или государство для гражданина. *Юридическая практика*. 2001. № 44 (202). 31 октября.

28. Николаева Л.А., Соловьева А.К. Административная юстиция и административное судопроизводство: Зарубежный опыт и российские традиции. М.: Юридический Центр Прессе. 2004.

29. Основи адміністративного права та адміністративного судочинства / Навч. посібник. За ред. Куйбіди Р.О., Шишкіна В.І. К.: Старий світ, 2006. 526 с.

30. Пахолок Л.І. Адміністративна юстиція в зарубіжних країнах: виникнення і сучасний стан. *Вісник Верховного Суду України*. 2001. Х» 5. С. 49.

31. Пахолок Л.І. Втілення демократичних засад судоустрою і принципів міжнародного права в організацію спеціалізованих судів. *Законодавство України та міжнародне право: (Проблеми гармонізації)*: 36. наук. пр. - К., 1998. Вип. 4.

32. Педько Ю.С. Становлення адміністративної юстиції в Україні: Монографія. К., 2003.

33. Перепелюк В. Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики. К.: Конус-Ю, 2007.

34. Полешко А. Перспективи запровадження в Україні адміністративної юстиції (з міжнародної конференції). *Право України*. 2003. №1.

35. Рихтер Й., Шупперт Г.Ф. Судебная практика по

адміністративному праву. Учебное пособие (пер. с немецкого). М.: Юриста, 2000.

36. Сажина В.В. Административная юстиция: к теории и истории вопроса. *Советское государство и право*. 1989. № 9.

37. Сердюк В.В. До питання створення адміністративних судів в Україні. *Вісник Верховного Суду України*. 2001. № 2.

38. Старилое Ю.Н. Административные суды в России: новые аргументы «за» и «против». - М.: Норма, 2004.

39. Стелькенс, Шнкемайер, Кюгель, Геррнфельд. Правила адміністративної процедури і юрисдикція адміністративних судів у Федеративній Республіці Німеччині. Бонн: Німецький фонд міжнародного правового співробітництва, 1994.

40. Стефанюк В.С. Запровадження адміністративних судів у рамках судово-правової реформи в Україні. *Судова реформа в Україні: проблеми і перспективи*: Матеріали наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2002 р., м. Харків/ Редкол.: Сташис В.В. (голови ред.) та ін. К.; Х.: Юрінком Інтер, 2002.

41. Стефанюк В.С. Запровадження адміністративної юстиції в Україні. *Право України*. 1998. № 7.

42. Стефанюк В.С. Питання організації та юрисдикції адміністративних судів в Україні. Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. Авер'янова В.Б. - К.: Юрінком Інтер, 1998.

43. Стефанюк В.С. Проблеми вдосконалення адміністративного права та перспективи розвитку адміністративної юстиції в Україні. *Право України*. 2003. № 1.

44. Стефанюк В.С. Адміністративна юстиція як провідна форма судового захисту прав громадян. *Виконавча влада і адміністративне право* / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. К.: Ін-Юре, 2002.

45. Стефанюк В.С. Адміністративний процесуальний кодекс України. Яким йому бути? *Право України*. 1999. № 12.

46. Стефанюк В.С. Запровадження адміністративної юстиції в Україні. *Вісник Української академії державного управління*. 1999.-№4.

47. Стефанюк В.С. Правова обумовленість запровадження адміністративної юстиції в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2000.

48. Стефанюк В.С. Судова система України та судова реформа.

Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». К.: Юрінком Інтер, 2001.

49. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес: Монографія. Х.: Консум, 2003.

50. Тихомиров Ю.А.. Курс административного права и процесса. М.: Юринформцентр, 1998.

51. Ткач Г.Й. Дискреційні повноваження та адміністративний розсуд в діяльності органів виконавчої влади. *Виконавча влада та адміністративне право* / Заг, ред. В. Авер'янова. К., 2002. С. 275-284.

52. Ткач Г.Й. Природа і види адміністративного розсуду. *Право України*. 2002. № 5. С. 30-33.

53. Хаманева Н.Ю. Административная юстиция й административное судопроизводство в Российской Федерации. М., 2001.

Допоміжна література:

54. Адміністративне право України : Навч. Посіб. / за заг. Ред.. Т. О. Коломієць, Г.Ю. Гулевської. К.: Істина, 2007

55. Шишкін В.І. Судові системи країн світу: Навч. посіб. У трьох книгах. К.: Хрінком Інтер, 2001.

56. Янюк Н. Підвідомчість справ адміністративним судам: проблемні питання. *Право України*. 2003.-№ 2.

57. Александрова Н.В., Куйбіда Р.О. Основы административного судочинства в Україні: Навч. посібник К.: КНТ 2009.

58. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко [та ін.] / за ред. В.В. Коваленка. К.: Юрінком Інтер, 2012. 808с.

Нормативно-правові акти

59. Конституція України : закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 06. 04. 2010 р. № v011p710-10. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

60. Кодекс адміністративного судочинства: закон України від 06. 07. 2005 р. № 2747-IV із змін., внес. згідно із Законами України та

Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 20. 10. 2011 р.
№ 3932-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

61. Господарський процесуальний кодекс України: від
05.07.2012 N 5076-VI. URL: [http://zakon2.rada.gov. ua/laws/show/1798-12](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12)

62. Про судоустрій і статус суддів : закон України від
07.07.2010 р. № 2453-VI із змін., внес. згідно із Законами України та
Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 20. 10. 2011 р.
№ 3932-VI. . URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

63. Про судову експертизу: закон України від 25. 02. 1994 р.
№ 4038-XII із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями
Конституційного Суду : за станом на 09.07.2007 р. № v 0 абр710-07.
URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

64. Про звернення громадян від Закон України від 23.02.2012
N 4452-VI URL: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/ show/393/96-
%D0%B2%D1%80](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80)

65. Про вибори народних депутатів України Закон України
від 05.04.2012 № 8-рп/. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/>

66. Про вибори Президента України Закон України від
02.10.2012 N 5314-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/>

67. Про Кабінет Міністрів України Закон України від
09.09.2010 N 2521-VI Про Вищу раду юстиції Закон України від
05.07.2012 N 5076-VI . URL: [http://zakon3.rada. gov.ua/laws/show/22/98-
%D0%B2%D1%80](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/22/98-%D0%B2%D1%80)

68. Про місцеві державні адміністрації Закон України від
18.09.2012 N 5290-VI. URL: [http://zakon2.rada.gov.ua /laws/show/586-14](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14)

69. Про місцеве самоврядування в Україні Закон України від
06.09.2012 N 5203-VI. URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-
%D0%B2%D1%80](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80)

Інформаційні ресурси

70. Президент України. . URL: www.president.gov.ua

71. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua

72. Уповноважений Верховної Ради з прав людини. URL:
www.ombudsman.kiev.ua

73. Вищий адміністративний суд України. URL: www.vasu.gov.ua
74. Вищий господарський суд України. URL: www.arbitr.gov.ua
75. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ. URL: www.sc.gov.ua
76. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
77. Міністерство юстиції. URL: www.minjust.gov.ua
78. Верховний Суд України. URL: www.scourt.gov.ua
79. Конституційний Суд України. URL: www.ccu.gov.ua
80. Генеральна Прокуратура України. URL: www.gpu.gov.ua
81. Служба Безпеки України. URL: www.ssu.gov.ua
82. Рада Національної Безпеки та Оборони України. URL: www.rainbow.gov.ua
83. Центральна виборча комісія. URL: www.cvk.gov.ua
84. Вища Рада Юстиції. URL: www.vru.gov.ua
85. Державна служба статистики. URL: www.ukrstat.gov.ua
86. Останні юридичні та економічні новини (інформація оновлюється щохвилини). URL: www.liga.kiev.ua
87. Український юридичний портал. URL: www.lawschool.lviv.ua
88. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua
89. Лабораторія законодавчих ініціатив. URL: <http://parlament.org.ua>
90. Центр політико-правових реформ. URL: <http://www.pravo.org.ua>
91. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи. URL: <http://www.khpg.org>
92. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>